

Valvontarangaistuksen myönteiset vaikutukset

Yksi valvontarangaistukseen tuomitsemisen edellytyksistä on, että sitä voidaan pitää perusteltuna rikoksenteikijän sosiaalisten valmiuksien ylläpitämiseksi tai edistämiseksi. Valvontarangaistuksella on monia myönteisiä vaikutuksia tuomitun ja hänen perheensä elämään. Yhteiskunnan jäsenenä toimiminen on helpompaa, kun työ- tai opiskelupaikka ja asunto säilyvät. Myös vaatimus päihteettömyydestä vähentää syrjäytymisen riskiä, minkä lisäksi valvontarangaistukseen on mahdollista kytkeä kuntouttavia toimintoja. Sosiaalisten siteiden ylläpitäminen perheeseen ja muihin läheisiin on helpompaa kuin vankilasta käsin.

Jos valvontarangaistusta suorittava henkilö käy töissä, ei hänen taloudellinen asemansa huone samassa määrin kuin vankilassa ollessa. Valvontarangaistus on myös yhteiskunnalle edullinen: valvontarangaistus maksaa päivässä noin 60 euroa, vankeus 180–200 euroa.

Rikosseuraamuslaitos

Rikosseuraamuslaitos on oikeusministeriön alaisuudessa toimiva vankeusrangaistusten ja yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanoviranomainen. Rikosseuraamuslaitoksen tavoitteena on omalta osaltaan ehkäistä uusintarikollisuutta ja lisätä yhteiskunnan turvallisuutta.

Valvontarangaistus

Toimipaikka:

Yhteyshenkilö:

VALVONTA- RANGAISTUS

Valvontarangaistus on uusi rikosoikeudellinen seuraamus

Valvontarangaistus on yhdyskuntaseuraamus, joka sijoittuu ankaruudeltaan yhdyskuntapalvelun ja ehdottoman vankeuden väliin.

Valvontarangaistus voidaan tuomita enintään kuuden kuukauden mittaisena, ehdottoman vankeusrangaistuksen sijasta. Rangaistus voidaan tuomita silloin, kun yhdyskuntapalvelun tuomitsemiselle on este. Aiemmat ehdottomat vankeusrangaistukset ja valvontarangaistukset voivat muodostaa esteen valvontarangaistuksen tuomitsemiselle.

Myös rikoksen laatu voi olla esteenä valvontarangaistuksen käyttämiselle. Esimerkiksi asuinkumppaniin kohdistuneet pahoinpitelyt ovat tällaisia rikoksia. Este valvontarangaistuksen tuomitsemiselle on olemassa myös silloin, kun rikosten tekemisen jatkaminen kotoa tai asuinpaikasta käsin on helppoa. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi huumausainerikokset ja tietyt tieto- ja viestintärikokset.

Valvontarangaistusta ei käytetä törkeissä väkivaltarikoksissa, koska niistä tuomittavat rangaistukset ylittävät valvontarangaistuksen enimmäismäärän, joka on kuusi kuukautta. Käytännössä uuden rangaistuksen kohderyhmänä ovat etupäässä rattijuopumukseen ja omaisuusrikoksiin syyllistyneet henkilöt. Myös sellaiset pahoinpitelyrikokset, joissa teko ei ole kohdistunut rikoksentekijän asuinkumppaniin tai lähiomaiseen, voivat tulla kysymykseen.

Valvontarangaistus käytännössä

Kun syyttäjä on päättänyt nostaa syytteen selaisesta rikoksesta, josta voidaan tuomita valvontarangaistus, on hänen hankittava Rikosseuraamuslaitokselta selvitys valvontarangaistuksen tuomitsemisen kannalta merkityksellisistä seikoista. Näitä ovat esimerkiksi epäillyn henkilökohtaiset olosuhteet ja muut valvontarangaistuksen tuomitsemisen edellytykset.

Valvontarangaistukseen tuomittu asuu omassa kodissaan. Tämän vuoksi valvontarangaistus edellyttää tuomitun asunnon soveltuvuutta rangaistuksen täytäntöönpanoon sekä samassa asunnossa asuvien suostumusta. Tuomitulle laaditaan toimeenpanosuunnitelma, joka sisältää toimintavelvollisuuden ja päiväohjelman.

Toimintavelvollisuus voi sisältää työtä, koulutusta, kuntoutusta tai muuta tuomitun toimintakykyä parantavaa toimintaa vähintään 10 ja enintään 40 tuntia viikossa.

Valvontarangaistus edellyttää tuomitulta ehdotonta päihteettömyyttä, jota valvotaan puhalluskokeilla sekä veri- ja virtsanäytteillä. Päiväohjelmassa on määritelty tarkasti, missä tuomitun tulee milloinkin olla. Hänen tulee pysytellä asunnossaan aina silloin, kun hänellä ei ole ohjelmassa hyväksyttyä syytä poistua sieltä. Tuomittu saa liikkua asuntonsa ulkopuolella vain määrättyssä tarkoituksessa. Esimerkiksi kaupassa ja asioilla käyminen sekä urheiluharrastukset tulee hoitaa päiväohjelmassa määriteltynä aikoina ja ohjelmassa hyväksytyissä paikoissa.

Valvonta

Rangaistuksen valvonta perustuu radiotaajuustekniikkaan (RF). Valvontarangaistusta suorittavan nilkkaan kiinnitetään panta, joka on yhteydessä valvottavan kotiin sijoitettuun seurantalaitteeseen. Pannassa oleva lähetin lähettää signaaleita, joihin seurantalaite reagoi

valvomalla asunnossa olemista ja päiväohjelmassa määritellyn aikataulun noudattamista. Seurantalaite on puhelin- tai matkapuhelinverkon kautta yhteydessä valvontakeskukseen ja kentällä toimiviin tuki- ja valvontapartioihin.

Yksittäisen valvontarangaistuksen täytäntöönpanosta vastaa tehtävään nimetty Rikosseuraamuslaitoksen virkamies. Valvojan tehtävänä on suunnitella rangaistuksen sisältö ja toimeenpano yhteistyössä valvontapartion kanssa. Tärkeää on yhteydenpito rangaistukseen tuomitun kanssa ja hänen tukemisensa. Valvottavan asuntoon ja työ- tai muulle toimintapaikalle tehdään tarkastuskäyntejä ennalta ilmoittamatta. Lisäksi partiot valvovat päihteettömyyttä ja muiden toimeenpanosuunnitelmissa määriteltujen velvollisuuksien noudattamista. Mikäli valvottava saapuu asuntoonsa myöhässä tai poistuu sieltä päiväohjelmassa määriteltujen kellonaikojen ulkopuolella, menee siitä välittömästi hälytys valvontakeskukseen.

Valvontarangaistuksen ehtojen toistuva tai vakava rikkominen, kuten päiväohjelmassa määriteltujen aikataulujen noudattamatta jättäminen tai päihteiden vaikutuksen alaisena oleminen, johtaa pääsääntöisesti rangaistuksen muuntamiseen ehdottomaksi vankeudeksi.